Vad är IKT?

Hur digitala och andra medier kan användas ansvarsfullt utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter - Samhällskunskap, Årskurs 4-6

Syfte

Vad är IKT och hur använder jag digital teknik? Upplägget nedan kan användas i både fritidshem och skola, till exempel i ämnena svenska, samhällskunskap och religion.

Läraren reflekterar

Det är viktigt att eleverna får fundera på sitt användande av digital teknik och hur den påverkar. Låt barnen gissa vad bokstäverna står för – interaktivitet gör eleverna delaktiga och motiverade. Samla elevernas tankar om bokstäverna på tavlan. Avsluta med att avslöja vad bokstäverna står för. Dessa övningar kan ses som introduktion till ett mer omfattande område om IKT.

Metod och innehåll

Genomgången av bokstäverna ”IKT” kan ske med genomgångar i helklass, samtal i mindre grupper och enskilt tänkande. Likaså kan läraren variera muntliga och skriftliga aktiviteter, till exempel att skriva någon form av tankelogg om frågorna nedan som sedan diskuteras i mindre grupper och i helklass.

I= information

Fråga var man kan hitta **information** om man behöver ta reda på något. Gör en mindmap och skriv upp på tavlan vad eleverna säger (till exempel böcker, nätet, Google, fråga en vuxen eller ett barn, skriva ett brev till någon expert).

Kan man vara helt säker på att den informationen stämmer? Låt den frågan hänga lite i luften (eleverna kan tankeskriva eller bara fundera en stund) och låt diskussionen om källkritik återkomma under senare lektioner.

Desinformation: Vad händer om man får fel information? Berätta om # effekten. Om jag vill se till att mitt foto på min stortå i närbild, som är inte så trevlig att se på, ska ses av många på nätet, kan jag skriva #kattunge som många barn söker på. Då kommer tån också att visas. Det är INTE den som sökts fel att den får upp en bild på en stortå istället för en kattunge, utan den som lagt ut kortet! Ser man något som gör en obehaglig till mods så ska man alltid säga till en vuxen. Jämför med skolgården! Ser man någon som gör något dumt, tar sönder något eller är otrevlig, säger man till en vuxen. Har eleverna varit med om något sådant?

K= kommunikation

Berätta hur **kommunikation** fungerar. Man behöver en sändare och en mottagare. Mottagarens roll är att uppfatta vad sändaren menar. Sedan ska mottagare återkoppla till sändaren – var det det här du menade? Om sändaren bekräftar är det en fulländad kommunikation. Informationen måste alltså skickas fram och tillbaka minst tre gånger.

Ett exempel på en dålig kommunikation kan vara detta: skapa ett rollspel med en kollega. Fråga vad hon/han har för lösenord på sin dator. Personen svarar “mitt namn”. Då skriver den som frågat, MITT NAMN som lösenord. Den andra suckar högt och säger “Neeej! Det är ju MITT NAMN”. Ja, svarar den som skriver- jag skriver ju MITT NAMN men det funkar inte… Och så börjar man bråka om det. Sedan kommer man fram till att det var ju namnet på personen som var lösenordet. Ingen gjorde fel. Den ena sa ju rätt och den andra skrev rätt. Men det blev fel ändå. Jämför det med hur bråk kan bli till i klassrummet eller med sociala relationer. Att man inte förstår varandra helt enkelt. Man måste ÖVA på att kommunicera. Har eleverna varit med om liknande situationer?

T= teknik

Man använder verktyg för att finna information och kommunicera med. Man MEDIERAR med ett verktyg. Det kan vara

CC BY NC SA

skrivna ord, sagda ord, lästa ord, genom TV, böcker, internet, chattar, reklam och så vidare. Man använder tekniker för att kunna hantera verktyget, som att dribbla med en fotboll. Dribblingen är tekniken och fotbollen är verktyget. Vilka verktyg och tekniker använder eleverna?

Internet och jag

Eleverna kan fundera på, samtala och skriva om:

- Har ni googlat någon gång?
- Hittar ni alltid den information som ni sökte?
- Har det hänt att ni har sett annat som inte ni inte letade efter?
- Har det hänt att ni såg bilder som ni inte ville se?
- Det är aldrig DITT fel om du får se eller veta sådant som du INTE sökt efter! MEN du har en skyldighet som användare att meddela söksaiten eller säga till en vuxen för att få bort det eventuella felet eller obehaget. Annars stannar det kvar på samma ställe och kan drabba någon annan. Vet du hur du ska gå tillväga när du råkar ut för något på Internet som inte känns bra?

Heta stolen

Ställ stolar i en cirkel. Välj ett eller några få elever som vill utveckla sina tankar kring varje fråga. Blir det för långa diskussioner är risken att några tappar intresset för övningen som ska vara ett lustfyllt sätt att – ge dig som lärare information, och ge eleverna information om vilka erfarenheter klasskompisarna har.

Alla byter plats som:

- någon gång sökt information på Internet
- brukar använda Google som söksait
- använt något annat sätt att söka information på genom internet – (be de som har det att dela med sig av sina sätt om de vill)
- någon gång blivit osams med någon på grund av ett missförstånd IRL
- någon gång blivit osams med någon på grund av ett missförstånd på nätet
- någon gång sökt på ett ”vanligt” ord och fått fram något pinsamt
- någon gång hamnat på en sida med obehagligt innehåll – till exempel en vuxensida
- berättat för en vuxen om det obehagliga innehållet

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt i söktjänster på internet.
Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.

Kriterier för bedömning av kunskaper*

Eleven samtalar om elevnära frågor och ämnen och ställer frågor, ger kommentarer och framför egna åsikter. När eleven berättar om vardagliga händelser beskriver eleven dem så att innehållet tydligt framgår. Dessutom ger och tar

eleven enkla muntliga instruktioner.

* årskurs 1-3, svenska

CC BY NC SA